

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Allmänna avdelningen
 Enhet 17

DOM
 2015-05-18
 Meddelad i
 Stockholm

Mål nr
 4137-15

SÖKANDE

Byggnadstekniska Byrån i Sverige AB, 556624-9388
 Stadsgården 6, 8tr
 116 45 Stockholm

Ombud: Advokat Liselott Fröstad
 samt Jur.kand. Alicia Ahlberg
 Andersson Gustafsson Advokatbyrå KB
 Box 3124
 103 62 Stockholm

KONKURRENSVERKET	
2015-05-18	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

MOTPART

Stockholms Stad, Fastighetskontoret
 Box 8312
 104 20 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen om offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 593827

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 08:00-16:30
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

YRKANDEN M.M.

Stockholms Stad (staden) genomför en upphandling av ramavtal för tekniska konsulttjänster avseende upprustning och utveckling av Stockholms Stadsbibliotek (Dnr 2.6-463/2014). Upphandlingen genomförs genom ett öppet förfarande enligt lag (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU. En leverantör ska erhålla kontrakt för vart och ett av fyra områden. Enligt tilldelningsbeslut meddelat den 20 februari 2015 har staden gällande område konstruktion/geoteknik beslutat att teckna avtal med annan leverantör än Byggnadstekniska Byrån Sverige AB (BTB).

BTB ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen får avslutas först sedan anbudsutvärderingen rättas på så sätt att anbudet från Sweco Structures AB (Sweco) förkastas. Till stöd för sin ansökan anför bolaget i huvudsak följande. Sweco har som referensuppdrag lämnat Nationalmuseum som referensobjekt. Det är i upphandlingen uttryckligen uppställt ett krav på att leverantörens referensuppdrag ska ha utförts och vara slutfört inom tre år från sista anbudsdag. Sweco uppfyller inte kravet att uppdraget ska vara slutfört. Deras uppdrag innefattar bygghandlingsprojektering vilken löper under hela projektets gång. Projektering, och därmed även uppdraget som helhet, kommer att pågå till 2017-2018. Detta innebär att det återstår omfattande projektering som ännu inte har utförts och eftersom projektet, liksom uppdraget, inte är slutfört är det omöjligt att vid utvärdering bedöma Swecos prestation som helhet. Deras uppdrag avseende Nationalmuseum är således endast till viss del utfört, dock inte slutfört. Sweco uppfyller därför inte kravet i punkt 1.11 på att referensuppdraget ska vara slutfört inom tre år från sista anbudsdag.

Det sätt som Stockholms stad har genomfört anbudsprövningen på är inte förenligt med vad som anges i förfrågningsunderlaget. Swecos anbud har utvärderats och tilldelats det upphandlade avtalet trots att anbudet inte upp-

fyllt det obligatoriska kravet på referensuppdrag för att styrka leverantörens yrkeskunnande. Att Stockholms stad har utvärderat Swecos anbud strider mot de grundläggande principerna om öppenhet och likabehandling. BTB har utvärderats och rangordnats på andra plats. Åsidosättandet av likabehandlingsprincipen har medfört att bolaget frångått möjligheterna att konkurrera om avtalet på likvärdiga villkor samt att då bolaget inte har tilldelats kontraktet lidit eller i vart fall riskerat att lida skada.

Stockholms stad bestrider yrkandet att upphandlingen ska rättas. Inledningsvis kan anföras att staden inte har ställt krav på att byggnaden ska vara upprustad och färdig, endast att projekteringsuppdraget ska vara utfört och slutfört. Sweco har i sitt anbud angivit ett referensuppdrag för projektering av upprustning av Nationalmuseum och lämnat en beskrivning av uppdraget som innefattat upprustning och utveckling av befintliga lokaler i byggnad med kulturhistorisk klassning. Vidare framgick att uppdraget utfördes 2012-2014. Staden hade vid kvalificeringen inte någon särskild anledning att kontrollera de av Sweco lämnade referenserna och bedömde därför att de uppfyllde aktuellt krav som angetts i förfrågningsunderlaget vad gäller yrkeskunnande.

Stockholms stad har med anledning av Byggnadstekniska byråns påstående om att uppdraget inte är slutfört tillfrågat Sweco om detta. Sweco har uppgett att projektering av bygghandlingar för Nationalmuseum avslutades hösten 2014. I detta uppdrag fanns inget om produktionsuppföljning eller relationshandlingar. Därefter har ett nytt uppdrag påbörjats avseende bygguppföljning. Sweco har till stöd för sina påståenden till staden gett in utdrag ur förfrågningsunderlaget samt kopia på en nybeställning angående Nationalmuseum. Av Swecos redovisning och ingivna bevis framgår att det åberopade uppdraget är väl avgränsat och levererat till kund. Att det funnits optioner på tilläggsuppdrag, som senare avropats, påverkar inte att det åberopade projekteringsuppdragets status såsom utfört och slutfört.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

De grundläggande principer som ska efterlevas vid all offentlig upphandling är principerna om icke-diskriminering, likabehandling, transparens (öppenhet och förutsebarhet), proportionalitet och ömsesidigt erkännande. Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har framfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LOU. För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs vidare att sökanden kan visa att han har lidit skada eller kan komma att lida skada på grund av att den upphandlande myndigheten brutit mot någon grundläggande princip eller bestämmelse i LOU.

I en överprövningsprocess gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig, på ett klart och tydligt sätt ska ange på vilka omständigheter han grundar sin talan och att domstolens prövning är begränsad till de grunder som parten har åberopat (RÅ 2009 ref. 69). Det är således BTB som har att visa att staden har brutit mot de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU samt att BTB har lidit eller riskerar att lida skada till följd av detta.

BTB har anfört Swecos anbud inte uppfyller skall-kravet att referensuppdraget ska vara slutfört enligt punkt 1.11 i bilaga 3 till förfrågningsunderlagets kravspecifikation.

En av huvudprinciperna enligt LOU är att anbud som inte uppfyller samtliga i förfrågningsunderlaget obligatoriska krav inte ska beaktas vid utvärderingen. De så kallade skall-kraven som anges i förfrågningsunderlaget måste således vara uppfyllda för att den upphandlande enheten ska kunna utvärdera anbudet. Så länge bestämmelserna i LOU och tillämpliga grundläggande principer beaktas, är en upphandlande myndighet normalt oförhindrad att själv bestämma om och hur anbudsgivaren i sitt anbud ska visa

att aktuella skall-krav är uppfyllda. Frågan är om staden brutit mot bestämmelserna i LOU eller tillämpliga grundläggande principer genom att beakta Swecos anbud vid utvärderingen.

Av punkt 1.11 i bilaga 3 till förfrågningsunderlagets kravspecifikation framgår att leverantören ska redovisa ett uppdrag som har utförts med hög måluppfyllelse för extern kund. Uppdraget ska ha avsett upprustning och utveckling av befintliga lokaler. Upprustning och utveckling ska ha avsett byggnad med kulturhistorisk klassning lägst motsvarande Stockholms stads blåklassning. Uppdraget ska ha utförts och vara slutfört inom tre år från sista anbudsdag.

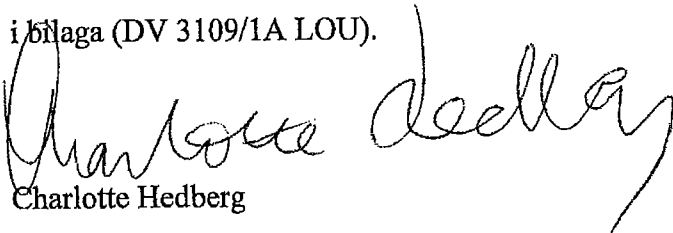
Sweco har i sitt anbud angett ett referensuppdrag för Satens fastighetsverk gällande Nationalmuseum där tidpunkten för uppdragets slutförande angetts till 2014. BTB har anfört att det aktuella uppdraget som helhet kommer att pågå till 2017-2018. Staden har emellertid lämnat in ett protokoll från ett avropsmöte den 11 september 2014 avseende beställning av bygguppföljning avseende projekt Nationalmuseum enligt option från tidigare upprättat avtal. Förvaltningsrätten finner att utredningen i målet inte ger stöd för annat än att det referensuppdrag som Sweco utfört gällande Nationalmuseum pågick till 2014 men att Sweco den 11 september 2014 tagit ut en option avseende bygguppföljning. Förvaltningsrätten finner, mot denna bakgrund, att BTB inte visat att staden brutit mot bestämmelserna i LOU eller tillämpliga grundläggande principer genom att bedöma att det aktuella referensuppdraget som slutfört och därför beakta Swecos anbud vid utvärderingen.

Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis att det saknas skäl att besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts. Vad BTB anfört om att det inte klargjorts hur ”slutfört” ska tolkas och att Sweco gynnas av att utvärderas från ett så snävt referensupp-

drag föranleder ingen annan bedömning. Ansökan om överprövning ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1A LOU).

Charlotte Hedberg

Rådman

Johannes Dahlman har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.